

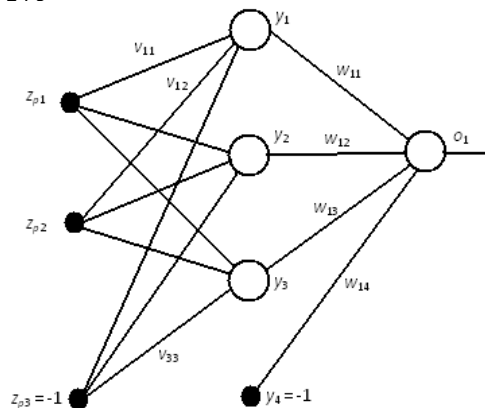
Algoritmul “Backpropagation of error”

Algoritmul de instruire *backpropagation of error* implementează *regula delta generalizată* care este o metodă de instruire supervizată a unei rețele multistrat de perceptroni de tip continuu. Spre deosebire de regula delta care funcționează pentru pattern-uri liniar separabile, regula delta generalizată se poate aplica și pattern-urilor nelineare. Algoritmul *backpropagation of error* a fost propus de D.E. Rumelhart, G.E. Hinton și R.J. Williams într-un articol apărut în 8 octombrie 1986 în revista *Nature*. O copie a articolului se găsește la <http://www.cs.toronto.edu/~hinton/absps/naturebp.pdf>.

În figura de mai jos avem o rețea care folosește:

- La intrare pattern-uri cu două componente la care se adaugă o intrare suplimentară cu valoarea constantă -1. Notăm cu z_{p1} , z_{p2} și z_{p3} intrările rețelei neurale, unde p este indicele pattern-ului curent de instruire extras din setul de n pattern-uri de instruire;
- Un strat ascuns cu 3 perceptroni de tip continuu ale căror ieșiri devin intrările neuronului de pe stratul de ieșire. Ieșirile neuronilor ascunși sunt notate cu y_1 , y_2 și y_3 . Legăturile dintre intrări și neuronii ascunși sunt notate cu v_{11} , v_{12} ... v_{33} . În exemplul nostru sunt 3x3 astfel de conexiuni.
- Un strat de ieșire format dintr-un singur perceptron continuu. Intrările sale sunt y_1 , y_2 , y_3 și intrarea suplimentară $y_4 = -1$. Legăturile dintre neuronii ascunși și neuronul de ieșire sunt notate cu w_{11} , w_{12} și w_{13} , la care se adaugă w_{14} . Ieșirea rețelei este notată cu o_1 .

Funcția de activare a perceptronilor este continuă. Vom folosi varianta continuă bipolară care are formula $f(net) = \frac{2}{1+e^{-net}} - 1$.

Algoritmul *backpropagation of error* se poate implementa astfel:

1. Se citesc pattern-urile de instruire $\mathbf{z}_1, \mathbf{z}_2, \dots, \mathbf{z}_n$ și ieșirile dorite $\mathbf{d}_1, \mathbf{d}_2, \dots, \mathbf{d}_n$. Pattern-urile sunt extinse cu o componentă suplimentară cu valoarea -1. Se stabilește numărul de intrări și numărul de perceptroni. Se inițializează aleator ponderile v_{ji} și w_{kj} . Se inițializează constanta de instruire c . Pentru a accelera instruirea puteți să inițializați constanta de instruire c cu o valoare mare, de exemplu $c=50$, și să o scădeți treptat. Se stabilește eroarea maximă E_{max} . Se inițializează $E=0$.
2. Având un pattern \mathbf{z}_p dintre cele n , se calculează ieșirile fiecărui perceptron:
$$y_j = f(v_{j1}z_{p1} + v_{j2}z_{p2} + \dots + v_{ji}z_{pi}), \quad j=1 \dots J,$$

Inteligență artificială - laborator

$$o_k = f(w_{k1}y_1 + w_{k2}y_2 + \dots + w_{kJ}y_J), \quad k=1 \dots K,$$

unde I este numărul de intrări, J este numărul de perceptroni ascunși, K este numărul de perceptroni de ieșire, iar f este funcția de activare bipolară continuă.

3. Se calculează semnalele de eroare:

$$\delta_{yj} = 0.5(1 - y_j^2)(\delta_{o1}w_{1j} + \dots + \delta_{oK}w_{Kj})$$

$$\delta_{ok} = 0.5(d_k - o_k)(1 - o_k^2)$$

4. Se actualizează toate ponderile rețelei conform regulii:

$$v_{ji}^{(t+1)} = v_{ji}^{(t)} + C\delta_{yj}z_{pi}$$

$$w_{kj}^{(t+1)} = w_{kj}^{(t)} + C\delta_{ok}y_j$$

5. Se calculează eroarea cumulată:

$$E^{(t+1)} = E^{(t)} + 0.5(d_1 - o_1)^2 + 0.5(d_2 - o_2)^2 + \dots + 0.5(d_K - o_K)^2.$$

6. Se revine la pasul 2 cu un nou vector de instruire, până la epuizarea setului de n pattern-uri.

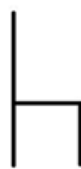
7. Dacă $E > E_{max}$, se revine la pasul 2 pentru o nouă epocă de instruire în care se reiau toate pattern-urile de instruire și se reinițializează $E=0$.

Implementați *regula delta generalizată* pentru o rețea cu două straturi de perceptroni, ca în figura de mai sus. Rețeaua folosește pattern-uri bidimensionale cărora li se adaugă a treia intrare -1, $z_1, z_2 \dots z_{12}$ cu ieșirile dorite $d_1, d_2 \dots d_{12}$:

45 85	1	48 40	-1
50 43	-1	195 41	1
40 80	1	43 87	1
187 107	-1	192 105	-1
55 42	-1	190 40	1
200 43	1	188 100	-1

Aceste pattern-uri reprezintă lățimea și înălțimea unor obiecte de mobilier asemănătoare celor din imaginea de mai jos. Obiecte sunt depozitate în două incinte separate, scaunele și paturile într-una, iar mesele și dulapurile în cealaltă. Obiectele trebuie clasificate automat astfel:

- Scaunele și dulapurile în clasa 1;
- Mesele și paturile în clasa -1.

scaune

dulapuri

mese

paturi

La final afișați pattern-urile de instruire și răspunsul rețelei pentru fiecare pattern.